

H
A
M
L
E
T

1
8
8
4

S
R
I
G
O
R
E

M
A
N
O
L
E
S
C
U

1861 – La Teatrul cel Mare din București are loc premiera absolută pe o scenă românească a piesei *Hamlet* de William Shakespeare, după adaptarea franceză realizată de Alexandre Dumas-tatăl și Paul Meurice. Partitura „romanțizată“ a personajului principal a căpătat strălucire grație lui **Mihail Pascaly**.

1884 – **Grigore Manolescu** traduce (versiunea franceză a lui Montégut și Letourneur), regizează și interpretează rolul principal în *Hamlet, prințul Danemarcei*, un prinț „stăpânit de gânduri contradictorii, care se vădea a fi și melancolic, sentimental și revoltat“. Spectacolul are loc la Teatrul Național din București.

1895 – La Teatrul Național bucureștean, stagiune deschisă cu *Hamlet*. Luptându-se cu amintirea încă neștersă a creației lui Grigore Manolescu, **Constantin I. Nottara** aduce însă o „viziune originală și valoroasă, un *Hamlet* frământat de o adâncă dramă, suportată lucid“.

1895 – În același timp, la Iași, pe scena Naționalului, publicul îl putea vedea pe **State Dragomir**.

1906 – Pentru prima dată pe afișul Teatrului Național din Craiova. Protagonist: **Petre Sturdza**.

1908 – **Constantin Mărculescu** va da viață, la Naționalul craiovean, unui *Hamlet* la care mai apoi (în 1922)

Hamlet pe scena

românească

A
R
I
S
T
I
D
E

D
E
M
E
T
R
I
A
D
E

revine, retușându-l, fără însă a obține laurii doriți, căci „față de interpretarea clasică a maestrului Nottara nu aduce nici o notă originală“.

1909 – Un nou *Hamlet* la Craiova ce va încununa cariera lui **Al. Dem. Dan**. Actorul abordează rolul după un studiu de 15 ani, lăsând posterității și un impresionant caiet de regie. Se va întoarce asupra rolului și în 1919–1920 și 1922–1923.

1912 – An de marcă pentru istoria Teatrului Național din București: **Tony Bulandra** joacă pentru prima dată *Hamlet*, ca apoi, **Aristide Demetriade** să se oprească asupra aceleiași partituri și astfel să rămână în istoria posterității cu „una între cele mai împlinite trăiri scenice. Având un fizic fragil, răscolit de focul adevărului, o privire contemplativă, reușește însă să pătrundă tragica realitate și s-o supună prin jocul său justițiar.“

1922 – **Zaharia Bârsan** dă viață eroului tragediei shakespeareane, pe scena Naționalului clujean.

1925 – Primul spectacol cu text integral. Evenimentul are loc la Teatrul Național din Craiova, interpret fiind **Ion Manolescu**. „M-am străduit să-l joc omenește, să-l redau așa cum l-am înțeles – un suflet ales, revoltat, chinuit.“

S
T
E
F
A
NI
O
R
D
A
C
H
E

1926 – La Compania Bulandra-Manolescu-Maximilian-Storin, în montarea lui Soare Z. Soare, doi mari actori ai teatrului românesc vor juca alternativ rolul principal: Tony Bulandra și Ion Manolescu.

1937 – Spectacol pus în scenă de către Ion Sava, la Teatrul Național din Iași, avându-l în *Hamlet* pe **Tudor Călin**. Regizorul a imprimat „un ritm cinematografic, i-a indicat protagonistului să alterneze meditația sobră și interiorizată cu sarcasmul și ironia”.

1941 – Liviu Rebreanu, directorul Teatrului Național bucureștean, lansează „bătălia celor trei *Hamlet*!": **George Vraca** – „sprinten, vioi și totuși concentrat și substanțial”; **George Calboreanu** – „meditativ în singurătate și voit ciudat în relațiile cu cei din jur”; **Valeriu Valentineanu** – „obsădat până la pierzanie de propria lui neliniște”.

1958 – La Craiova, la Teatrul Național, cel dintâi *Hamlet* post-belic. Regizorul Vlad Mugur îi oferă tânărului **Gheorghe Cozorici** șansa de a-l întruhipa pe prințul danez în spiritul „nevoii de a ști cât mai bine de vina celor ce trebuie pedepsiți și nevoii de a face cât mai bună și mai aspră dreptatea”.

1960 – **Fory Etterlé** joacă în spectacolul lui Ion Olteanu la Teatrul Municipal din București. „Cred că niciodată și nimeni nu-i va putea acoperi toate valențele. Aveam 47 de ani când l-am jucat și numai celebrul monolog m-a costat luni de muncă”.

– Istoria Teatrului Național din Cluj consemnează un *Hamlet* pus în scenă de Miron Nicolescu și **Constantin Anatol**, cu acesta din urmă în rolul nefericitului prinț.

1961 – Regizor și în același timp creator al rolului principal, **Dan Nasta** aduce povestea prințului danez pe scena Teatrului Național din Timișoara.

1963 – Primul *Hamlet* la teatrul radiofonic, în regia lui Mihai Zirra. În rolul titular: **Constantin Codrescu**.

1971 – În premieră, pe scena Teatrului „Andrei Mureșanu” din Sfântu Gheorghe, în regia lui Volgyessi Andrei, avându-l protagonist pe **Ferenczy Csongor**.

1974 – La Teatrul Nottara, în viziunea regizorului Dinu Cernescu povestea lui *Hamlet* devine: „tragedie a luptei pentru putere” în care personajele sunt „victime ale destinului, destin înțeleș ca un mecanism istoric”. În această lume este prins prințul Danemarcei, „un om obișnuit, puțin mai elevat, inteligent, dar nu atât cât să fie perfid, cinstit, dar nu atât cât să fie erou, curajos în limitele normalului”. La toate acestea, **Ștefan Iordache** a adăugat, cu strălucire „forță, pasiune, căldură umană”.

1983 – Piesa shakespeariană prinde viață și la Teatrul Național din Târgu Mureș, în regia lui Nicolae Scarlat; în rolul principal: **Cornel Popescu**.

1985 – Se joacă pentru a doua oară un spectacol cu text integral. La Teatrul Bulandra, creația complexă a lui Alexandru Tocilescu vorbește despre „relația gândire–acțiune, despre lumea ca lume și teatrul ca teatru, despre orgoliu și umilință, despre viața afectivă și determinările ei, asamblând într-o idee mai multe conotații, în suprapunere de idei”. **Ion Caramitru**, interpretul lui *Hamlet*, aduce aici „cel mai aproape de noi creația umanistă a acestui spirit modern”.

1987 – Prima apropiere a regizorului Tompa Gábor de textul tragediei are loc pe scena Teatrului Maghiar de Stat din Cluj. *Hamlet*: **Helja Sandor**.

1997 – După zece ani, de data aceasta la Craiova, Tompa Gábor se reîntoarce asupra capodoperei autorului englez. **Adrian Pinte**a construiește personajul principal în spiritul lucidității.

2000 – Din nou la Teatrul Bulandra, un *Hamlet*. Regizor – Liviu Ciulei, interpret principal – **Marcel Iureș**.